

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/370/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8212210001
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8212210001.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ s. r. o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, právne zastúpeného Fridrich Paľko s. r. o., so sídlom v Bratislave, na ul. Grösslingovej č. 4 proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, na Župnom námestí č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 30.12.2014, č. k. 4C/223/2012 - 54 takto jednodhlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom veci pôvodne vedené na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4C/367/2012, 4C/368/2012, 4C/369/2012, 4C/370/2012, 4C/371/2012, 4C/372/2012, 4C/375/2012, 4C/376/2012, 7C/399/2012, 7C/401/2012, 7C/402/2012, 7C/403/2012 a 7C/405/2012 vylúčil na samostatné konanie. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej predmetom konania je náhrada škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom prvostupňového súdu pri rozhodovaní o žiadostiach súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Otázku, či v príslušných exekučných konaniach bolo alebo nebolo porušené právo žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je kompetentný preskúmať iba Ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúmava vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa troch základných kritérií, ktorými sú zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu. Príslušné súdne konania v tomto smere nie je kompetentný preskúmať prvostupňový súd v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ale len Ústavný súd na podklade ústavnej sťažnosti resp. predseda prvostupňového súdu na podklade sťažnosti na prietáhy. Ak by prvostupňový súd v konaní o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov a od tohto odvodzovať nesprávny úradný postup, malo by to za následok absurdný záver smerujúci aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve, lebo vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. sú v prvom stupni zásadne okresné sudy, avšak sudy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, môžu byť aj sudy vyššieho stupňa čo iba potvrdzuje to, že konštatovať existenciu zbytočných prietáhov v súdnom konaní

je oprávnený jedine Ústavný súd SR (správnosť týchto záverov pritom potvrdzuje aj obsah v súčasnosti účinného ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.).

15-dňová lehota stanovená v ustanovení § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa vzťahovala iba na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prípade, ak súd nezistil rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Táto lehota sa ale nevzťahovala na rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ak súd zistil rozpor žiadosti, návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Okrem toho, v zmysle judikatúry Ústavného SR samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty neznamená automaticky prietahy v konaní.

Čo sa týka požadovanej náhrady majetkovej škody vo výške po 125 Eur jej vznik, ani výšku žalobca nepreukázal. Žalobca podľa svojich tvrdení v období od doručenia príslušnej žiadosti o udelenie poverenia do rozhodnutia o nej vynaložil na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému sumu 70 Eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40 Eur a na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu a na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde sumu 15 Eur. Žalobca tiež nepredložil jediný dôkaz o skutočnej výške nákladov na správu svojej pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, nepreukázal ani výšku nákladov na udržiavanie a správu informačného systému, ako ani tú skutočnosť, že by pracovné výkony jeho zamestnancov a udržiavanie a správa informačného systému boli potrebné výlučne v súvislosti s rozhodovaním exekučného súdu v dotknutých konaniach o podanej žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Žalobca iba tvrdil, že mu majetková škoda vznikla, avšak jej skutočný vznik a skutočnú výšku nijako relevantne nepreukázal, ako ani príčinnú súvislosť medzi činnosťou exekučného súdu a žalobcom proklamovanými vyššie uvedenými nákladmi, ktoré žalobca považuje za vzniknutú škodu. Navyše samotné tvrdenie žalobcu o paušalizácii reálnych vecných nákladov dokazuje, že v tomto konaní nebola žalovaná skutočná škoda a aj z uvedeného dôvodu nebolo možné žalobám žalobcu v tejto súvislosti vyhovieť.

Pokiaľ ide o znalecký posudok č. 1/2014 týkajúci sa vyčíslenia majetkovej škody žalobcovi, z obsahu tohto posudku je zrejmé, že znalec vychádzal len z podkladov poskytnutých zadávateľom. Podklady boli kontrolované iba po formálnej stránke a vecná stránka obsiahnutá v ekonomických a účtovných výstupoch bola garantovaná poskytovateľom informácií. Znalec ustálil len výšku škody, no nevychádzal z tej skutočnosti, že žalobcovi skutočne škoda či už majetková, alebo nemajetková vznikla.

Nemožno sa tiež stotožniť s tvrdeniami žalobcu o tom, že vzniknutá situácia vyvolala u neho, resp. u členov riadiacich orgánov spoločnosti ako aj u jej majiteľov pocity frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty a nedôvery v právo a rovnosť, pretože akékoľvek pocity si u žalobcu ako právnickej osoby nie je možné ani len predstaviť a o skutočnom vzniku pocitov frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty a nedôvery v právo a rovnosť v spoločnosti u členov riadiacich orgánov žalujúcej spoločnosti, ich intenzite, spôsobe akým sa prejavovali u jednotlivých členov riadiacich orgánov žalujúcej spoločnosti, aké na nich prípadne zanechali následky a pod. neboli súdu zo strany žalobcu produkované žiadne dôkazy. Žalobca nepreukázal, aby postup exekučného súdu spôsobil zánik jeho ďalších plánovaných podnikateľských aktivít, už vytvorených podnikateľských plánov, či hospodársku stratu. Žalobca v exekučných konaniach nevystupoval ako povinný, voči ktorému by sa viedlo nedôvodné exekučné konanie, ale ako oprávnený, ktorý sám nedôvodné konanie inicioval. Žalobca v žiadnom jednotlivom prípade nepreukázal nielen skutočný vznik majetkovej ujmy na jeho strane, ale ani nijak obsahovo nešpecifikoval ani jeden z faktorov, na ktoré treba prihliadať pri prípadnom určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z..

S prihliadnutím na uvedené súd prvého stupňa žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Výrok o trovách konania bol odôvodnený ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na nové prejednanie. Ako dôvod uviedol, že vo veci sa rozhodlo na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom

štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., pretože svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Stav právnej neistoty existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. nárast ekonomickej trestnej činnosti, rozsah nevybavenej súdnej agendy, atď.. Je to predovšetkým štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie vecí v primeranej lehote. Žalobca takýto záväzok nemá.

Žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným znaleckým posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku. Okrem toho, ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Odvolací súd v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené, hoci so záverom o potrebe aplikácie ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2013 sa stotožniť nedá.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré s výnimkou záveru o potrebe použitia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013 v plnom rozsahu odkazuje.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu poukazujúcu na nemožnosť aplikácie ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. podrobne upravujúceho podmienky pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu s touto je potrebné súhlasiť. Išlo by totiž o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto právneho predpisu zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2013 a preto je priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy vzniknuté od 1.1.2013.

To však neznamená, aby súd prvého stupňa nemohol ako príklad uviesť právne významné okolnosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré súd musí vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu vrátane prieťahov v konaní pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vzniku zodpovednostného právneho vzťahu medzi účastníkmi konania.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v žiadnej z vecí spojených na spoločné konanie nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu, alebo k vydaniu právoplatného

rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré by prietahy v konaní konštatovalo.

V danom prípade nesprávny úradný postup má spočívať v nedodržaní 15 - dňovej zákonnej lehoty stanovenej ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Táto 15 - dňová zákonná lehota sa výslovne vzťahuje na prípady, ak súd po preskúmaní žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Ak zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietne. Pre zamietnutie žiadosti Exekučný poriadok žiadnu zákonnú lehodu neurčuje.

Nesúlad exekučného titulu so zákonom je tiež dôvodom na zastavenie exekúcie podľa ustanovenia § 57 Exekučného poriadku. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku) upravuje Exekučný poriadok podrobne okamih, kedy tak má alebo môže urobiť nie je v ňom ustanovený explicitne. Z uvedeného možno vyvodíť, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. Z toho vyplýva, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania.

Materiálny prieskum súladu exekučného titulu so zákonom umožňuje i ustanovenie § 45 ods. 1, ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Vychádzajúc z tohto ustanovenia súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/, b/, alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa ods. 1 písm. b/ alebo c/.

Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva jednoznačná potreba materiálneho prieskumu súladnosti exekučného titulu so zákonom. Za takejto situácie je 15 - dňová lehota na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie veľmi problematickým činiteľom a práve preto zákon pri predpokladanom zistení rozporu exekučného titulu so zákonom nestanovuje žiadnu lehota na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na zastavenie exekúcie alebo na zastavenie exekučného konania.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov zodpovednosť žalovaného vyplývajúca zo zákona č. 514/2003 Z. z. daná nie je.

Vo vzťahu k tej časti odvolania, v ktorej sa hovorí o potrebe rozhodnúť o návrhu žalobcu na prerušenie konanie je potrebné dodať, že zo strany žalobcu takýto návrh v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu doručený nebol. Takéto návrhy žalobca podával len v tých prípadoch, keď súd nezohľadnil ním namietanú zaujatosť všetkých sudcov súdu rozhodujúceho konkrétnu exekučnú vec, v ktorej malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu zakladajúcemu podľa tvrdení žalobcu nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. V prejednávanej veci námietke zaujatosti vyhovené bolo a vec prejednával iný súd než ten, ktorý konal v exekučnej veci.

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.